

ČESKOSLOVENSKÁ devatenáctsetjedenáctka

MGR. MARTIN DUBÁNEK a DP

» 7,62mm pistole vz. 52 byla v mnoha směrech problematická zbraň s nízkou životností – na snímku jedna z obvyklých havárií (foto Petr Packan)

spektivně působící dvojčinné (SA/DA) prototypy ČZ 482 a ČZ 491 ráže 9 mm Parabellum, které v České zbrojovce Strakonice v letech 1948–1949 připravili bratři Kratochvílové. Konstrukteři využili u pistolí neobvyklé uzamčení závěru dvěma symetrickými válečky pod hlav-

Mezi méně známé československé krátké ruční palné zbraně náleží 7,62mm prototyp ZKP 524, který se společně s konkurenčním modelem ČZ 531 zapojil do armádní soutěže o náhradu nově zavedené pistole vz. 52. Ta totiž – diplomaticky řečeno – nebyla prosta nedostatků.

» Pistole, jež měla nahradit neuspokojivý vzor 52, se podle požadavků čs. armády měla co nejvíc blížit sovětskému modelu TT vz. 33 (foto Hermann Historica)

Doposud nejvíc se těmto vývojovým modelům věnoval Jan Skramoušský (Střelecký magazín č. 7/2002), jenž vyčerpávajícím způsobem prezentoval zejména zprávu o zkouškách provedených v únoru 1954 v Zámčích u Prahy. Konstrukcí pistole ZKP 524 se zabýval rovněž polský autor Wojciech Weiler, jenž tuto zbraň v kompilačním článku v časopisu Stráž v roce 2012 vcelku právem označil za československou variantu slavného amerického Coltu 1911.

Od té doby se ve Vojenském historickém archivu Praha podařilo vedle několika doposud nepublikovaných unikátních fotografií vyhledat nové informace, díky nimž můžeme pozoruhodný příběh československé devatenáctsetjedenáctky podstatným způsobem doplnit.

Proč nová pistole

Dne 17. května 1952 byla do výzbroje čs. armády zavedena 7,62mm pistole vz. 52. Tato zbraň byla výsledkem delšího, avšak často přerušovaného vývoje, na jehož počátku stály per-

ni. Ta konala jen krátký axiální zpětný pohyb, což teoreticky dávalo předpoklady k dosažení vyšší přesnosti. Výsledky zkoušek ale nebyly přesvědčivé – mimo jiné právě kvůli nevyhovující přesnosti –

V roce 1954 došlo k bizarní situaci: sovětzovaná československá armáda dala zelenou dokončení vývoje zbraně, která silně připomínala slavnou americkou pistoli M1911.

a vzorek předvedený v únoru 1950 nebyl schválen pro velkou složitost.

Při následném přechodu čs. armády na sovětské ráže padlo rozhodnutí urychleně rekonstruovat prototyp ČZ 491 na náboj 7,62 mm Tokarev se střelou s ocelovým jádrem. Sice se čekalo, že kvůli větším rozměrům a podstatně většímu výkonu sovětské-

ho náboje nepůjde o zcela jednoduchý úkol, skutečnost však překonala i ty nejpesimističtější vize. Nový jednočinný model ČZ 513 z roku 1951 si ve zkouškách vedl velmi neuspokojivě a jeho vlastnosti se přes velkou snahu strakonických konstruktérů podařilo vylepšit jen částečně.

Že se zbraň navzdory známým nedostatkům dostala do výzbroje, to bylo výsledkem souhry více faktorů. Mezi ně patřily snaha zajistit strakonické továrně zaměstnání podle schváleného plánu či fakt, že čs. armáda se po druhé světové válce dlouhodobě potýkala